

Отворено писмо от 92 НПО:

За да се избегне „грийнуошингът“, позволен от Таксономията, финансовите институции трябва да изключат изкопаемия газ и ядрената енергия от всичките си продукти и облигации, които се предлагат на пазара като устойчиви или зелени

Уважаеми банки, инвеститори и застрахователи,

На 2 февруари 2022 г., Европейската комисия предложи включването на изкопаем газ и ядрена енергия в Таксономията на ЕС за устойчиви дейности¹. Това решение е кулминацията на двугодишна сага, която измени таксономията от научно обоснована рамка, целяща да насочи инвестициите към устойчиви дейности в един силно политизиран документ, който обслужва възгледите на привържениците на изкопаемия газ и ядрената енергия.

Това решение не е научно обосновано и е несправедливо, а отговорните финансови институции трябва публично да поемат ангажимента да изключат изкопаемия газ и ядрената енергия от всички продукти и облигации, които предлагат на пазара като устойчиви, зелени или отговорни.

Изкопаемият газ², както и ядрената енергия, бяха изключени от таксономията в последния доклад на експертната група, формирана от Европейската комисия. Доводите за това им изключване са прости: производството на газ води до значителни парникови емисии и все още няма доказано устойчиво решение за погребването на отработеното ядрено гориво³. Въпреки това лобиращите за газ и ядрена енергия, както и европейските държави-членки с големи дялове в тези индустрии не се съгласиха с това и Европейската комисия съзнателно позволи нови централи за изкопаем газ и атомни централи да бъдат включени в Таксономията на ЕС.

Действително, досега изкопаемият газ и ядрената енергия бяха единствените дейности, които се облагодетелстваха от специална процедура. Ядрената енергия бе предложена за преглед на Съвместния изследователски център (СИЦ/JRC) на Европейската комисия, организация, която е свързана с ядрената индустрия⁴ и която представи проблема с изхвърлянето на отпадъците като решен. Този преглед не отчита възможността от

¹ За по-детайлен анализ, вж. [анализа на Reclaim Finance](#) (англ.)

² Изкопаемият газ беше включен само при условие, че не отделя повече от 100 gCO₂e/kWh. Този праг е доста по-нисък от емисиите на най-добре справящите се инсталации (210-230 gCO₂e/kWh когенерация) и изисква постигането на масово използване на технологиите за улавяне и съхранение на въглерод. Като се имат предвид съмненията относно ефективността на тези технологии за улавяне на въглерод и тяхната висока цена, такива централи е малко вероятно да бъдат построени и така газът ще бъде практически изключен от таксономията.

³ В света вече са създадени [250 000 – 300 000 тона](#) високо токсичен и силно радиоактивен отпадък без да има никакви геологични структури за неговото съхранение.

⁴ Вж. [изследването на Грийнпийс](#) относно връзките на СИЦ с ядрената индустрия (англ.)

аварии и рисковете за околната среда във веригата за доставки на уран⁵. Бе допуснато газът да се отклони от прага на парниковите емисии за производство на електроенергия и/или топлинна енергия и така да може да отдели 3 пъти повече емисии от останалите производствени методи включени в таксономията⁶.

Решението да бъдат включени изкопаемият газ и ядрената енергия в Европейската таксономия е в разрез с множеството предупреждения на изследователи, НПО и ОГО (организациите на гражданското общество), че едно такова решение ще застраши устойчивия преход в Европейския съюз. От една страна, новите газови електроцентрали, съвместими с таксономията, които отделят 270 gCO₂e/kWh вече биха отделяли повече парникови газове от настоящата средна въглеродна интензивност на производството на електроенергия в ЕС и 16-18 пъти емисиите на наземната вятърна енергия⁷, като по този начин се блокира възможността енергийната система на ЕС да достигне въглеродна неутралност в следващите десетилетия⁸. От друга страна, ядреният отпадък все още води до сериозни проблеми за устойчивостта⁹. Освен това, новите ядрени реактори изискват продължително време преди да могат да започнат да произвеждат електроенергия, което би означавало разширяване /бел.р. и удължаване живота/ на електроцентралите, използващи изкопаеми горива. Ядрената енергия, както и изгарянето на газ оказват отрицателно въздействие и на качеството на водата и нейната наличност.

Включването на изкопаем газ и ядрена енергия в Таксономията на ЕС след такъв непрозрачен процес отменя четиригодишната работа на европейските институции и експертни групи и вреди на ролята на ЕС като водач в устойчивото финансиране.

Самата Платформа за устойчиво финансиране, както и много професионалисти в сферата на устойчивото финансиране и групи като Eurosif и Принципите на ООН за отговорно инвестиране¹⁰ са против предложението на Европейската комисия за включване на изкопаем газ и ядрена енергия и подчертават, че това би нарушило доверието в новата рамка и би имало сериозно въздействие върху околната среда. Президентът на Европейската инвестиционна банка обяви, че Европейската банка ще

⁵ За анализ на доклада на СИЦ вж. докладите на [Око-институт](#), [НКРЗОС](#) и на немската Федерална служба за безопасно управление на ядрени отпадъци. За обобщение вж. [доклада](#) на Reclaim Finance (англ)

⁶ За останалите производствени методи за електричество и отопление, включени в таксономията, прагът е 100g/CO₂e/kWh. Прагът от 270gCO₂/kWh за газ е за директни емисии в точката на горене, а при прага от 100gCO₂/kWh се има предвид пълният жизнен цикъл; според IPCC, за изкопаемия газ, това представлява средно 32% разлика в емисиите.

⁷ Прагът от 270gCO₂e/kWh е по-висок от този, заложен от [Европейската инвестиционна банка](#) за заеми (250gCO₂e/kWh). Също така е и значително над сегашната средна въглеродна интензивност на производство на електроенергия в Европа (215gCO₂e/kWh през 2020 г. според [МАЕ](#) и 226gCO₂e/kWh през 2020 г. според Ембър), както и на емисиите от ВЕИ (8-83 g за фотоволтаична енергия и 7-16 g за наземна вятърна енергия в Европа според анализ на пълния жизнен цикъл в скорошно [изследване на ООН](#)).

⁸ Инвестициите, необходими за изграждането на газова електроцентрала отнемат над 10 г. ([9-17 г. в няколко щата в САЩ](#)), а газовите електроцентрали работят [средно 25-30 г. в Европа](#).

⁹ За повече информация относно различните въздействия на ядрената енергия върху целите на таксономията, вж. доклада на [Платформата за устойчиво финансиране](#) и становището на [Европейското бюро по околната среда](#).

¹⁰ Вж. [платформата](#) на Елиз Атал и Ян Вандермостен.

прилага свои собствени – и по-строги – критерии¹¹. Европейската асоциация на потребителите (ЕАП) обобщава това като „неприемлив институционален грийнуошинг“.

Това мнение е споделено от много от бъдещите главни потребители на таксономията – финансовите институции. Групата на институционалните инвеститори за изменението на климата (IGCC) – група от инвеститори, наброяваща над 370 институции и с повече от \$50 трилиона активи под управление – се противопостави на включването на изкопаем газ, казвайки, че това би „уронило авторитета на таксономията, както и на ангажимента на ЕС за достигане на климатична неутралност до 2050“. Няколко отделни финансови институции заеха същата позиция спрямо газ/ядрена енергия като например Mirova във Франция, Achmea/ABP в Холандия, Union Investment/GLS в Германия и Raiffeisen Bank International в Австрия¹².

Отговорността да не подвеждат потребителите си сега е в ръцете на финансовите институции.

Дори ако делегираният акт изисква финансовите институции да отчетат подкрепата си за изкопаем газ и/или ядрена енергия поотделно, европейските граждани имат правото да очакват, че устойчивите продукти, които им се продават, не поддържат изкопаем газ и ядрена енергия и не трябва да се очаква от тях да проверяват това самостоятелно. Съществуващият световен пазар на зелени облигации изключва изкопаеми горива и ядрена енергия, подобно на няколко етикета за зелени устойчиви продажби в европейските държави¹³ – Таксономията на ЕС не бива да бъде използвана за предлог за връщане назад.

Ние, НПО и ОГО, призоваваме финансовите институции да се ангажират публично да изключат изкопаемия газ и ядрената енергия от всички свои продукти, както и облигации, които се предлагат на пазара като устойчиви, зелени или отговорни. Това специално налага изключването на тези видове енергии от фондове по „чл. 9“¹⁴.

Европейските граждани не трябва да бъдат заблуждавани в това да повярват, че подкрепят устойчивия преход като избират таксономия, съобразена с климата, като в същото време несъзнателно подкрепят изкопаем газ и изграждането на ядрена инфраструктура.

Подписали:

1. Urgewald

Regine Richter, Public Finance Campaigner

¹¹ Вж. [статията на Блумбърг](#) относно мнението на президента Хойер за таксономията.

¹² Изпълнителният директор на френската компания Mirova се [изказа публично](#) против включването на газ в таксономията. Няколко [немски финансови институции](#), както и [австрийската RBI](#) имат изказвания против включването на ядрена енергия. [Холандските финансови институции](#) – вкл. [Achmea](#), [ABP](#), [ABN AMRO](#) и [Triodos](#) – публикуваха становища против включването на двата енергийни източника. Датските [Folkesparekassen](#) и [Merkur Cooperative Bank](#) също се изказаха против включването на газ.

¹³ Вкл. Екомаркировките на скандинавския Green Swan Ecolabel и френския Greenfin.

¹⁴ Фондът по чл. 9 (според Регламента за разкриване на информация за устойчиво финансиране) е дефиниран като „фонд, който има за цел устойчива инвестиция или за цел намаляване на въглеродните емисии“.

2. Reclaim Finance

Paul Schreiber, Financial Regulation Campaigner

3. European Environmental Bureau (EEB)

Christian Schaible, Policy Manager

4. Greenpeace France

Florence de Bonnafos, Senior Campaigner

5. Greenpeace Switzerland

Larissa Marti, Sustainable Finance Campaigner

6. Greenpeace Italy

Alessandro Gianni, Campaign Director

7. Greenpeace Espana

Meritxell Bennisar, Taxonomy Head

8. Greenpeace CEE

Jasmin Duregger, Climate and Energy Campaigner

9. Global Witness

Tara Connolly, Senior EU Gas Campaigner

10. CAN Europe

Chiara Martinelli, Director

11. Shareaction

Maria van der Heide, Head of EU Policy

12. Friends of the Earth Europe

Colin Roche, Program Director

13. Les Amis de la Terre France – Friends of the Earth France

Lorette Philippot, Private Finance Campaigner

14. MTVSZ.hu - National Society of Conservationists – Friends of the Earth Hungary

Ákos Éger, Executive President

15. Friends of the Earth US

Kate DeAngelis, International Finance Program Manager

16. **Environmental Association "Za Zemiata" - Friends of the Earth Bulgaria**

Radostina Slavkova, Climate and Energy Coordinator

17. Friends of the Earth Finland

Tanja Pulliainen, Chairperson

18. ReCommon

Simone Ogno, Finance and Climate Campaigner

19. Fair Finance International
Kees Koode, International Coordinator
20. 350.org
Nick Bryer, Associate Director – European Campaigns
21. 350.org Japan
Takayoshi Yokoyama, Leader
22. SumOfUs
Leyla Larbi, Campaign Manager
23. WeMoveEU
Virginia López Calvo, Senior Campaigner
24. ASUFIN
Verónica Rodríguez, Communication Officer
25. Milieudéfensie – Friends of the Earth Netherlands
Kauther Yahya, Sustainable Finance Campaigner
26. Amazon Watch
Maira Briss, Climate and Finance Director
27. BankTrack
Johan Frijns, Executive Director
28. CEE Bankwatch
Petr Hlobil, Fossil Fuel Area Leader
29. Change Finance
Shonan Kothari, Campaigns and Communication Officer
30. .ausgestrahlt
Julian Bothe, Nuclear Energy Campaigner
31. The KoalaKolektiv
Karla Koala, activist group
32. Verbraucherzentrale Bremen
Annabel Oelmann, Finance Head
33. Bellona Europe
Lina Strandvåg Nagell, Sustainable Finance & Economy Manager
34. Bellona Germany
Dr. Erika Bellmann, Director
35. The Alliance of Associations Polish Green Network
Maciej Wereszczyński, Energy and Climate Program Coordinator

36. ZERO - Associação Sistema Terrestre Sustentável
Francisco Ferreira, Presidente
37. The Gastivists
Manolis and Ermioni, members of the Gastivitsts
38. Oil Change International
David Tong, Global Industry Campaign Manager
39. The Veblen Institute
Wojtek Kalinowski, Director
40. Revo prosper
Neus Casajuana, Presidente
41. Both Ends
Cindy Coltman, Senior Policy Officer
42. Just Finance International
Wawa Wang, Director
43. Nature & Environment (Natuur & Milieu)
44. Just Share
Hugo Robyn, Director – Climate Change Engagement
45. Global 2000
Patricia Lorenz, Nuclear Energy Campaigner
46. DUH
Constantin Zerger, Energy and Climate Director
47. Climáximo
Joao Costa, Volunteer
48. Bürgerbewegung Finanzwende
Magdalena Senn, Sustainable Finance Campaigner
49. Counter Balance
Xavier Sol, Director
50. Stand.earth
Gary Cook, Global Climate Campaigns Director
51. Corporate Europe Observatory
Belén Balanyá, Climate and Energy Researcher
52. Centre for Transport and Energy
Šimon Batík, Project Coordinator
53. Fundacja EkoRozwoju / The Foundation for Sustainable Development

Krzysztof Smolnicki, Board President

54. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Diana Maciąga, Climate and energy campaigner

55. Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne Wspólna Ziemia

Radosław Sawicki, Board President

56. Opzione Zero

Marino Favaretto, Representative

57. Mekong Watch

Kiguchi Yuka, Director

58. Hiilivapaa Suomi (Coal-free Finland)

Le Vo, Campaign Coordinator

59. Alliance for Future Generations – Fiji

Seru Lavatentalagi, Coordinator

60. Mom Loves Taiwan Association

Gloria K.J Hsu, Board Member

61. Jubilee Australia Research Centre

Dina Rui, Campaigns Director

62. Solutions For Our Climate

Dongjae Oh, Researcher

63. Associazione Bianca Guidetti Serra

Donato Cardigliano, Representative

64. Cedeum UniSalento

Michele Carducci, Director

65. Ecoistituto della Valle del Ticino

Oreste Magni, President

66. Fairwatch Italy

Monica Di Sisto, Vice-President

67. Associazione spazi popolari

Laura Imperiale, Representative

68. Disarmisti esigenti

Ennjo Cabiddu, Activist

69. Legambiente Leverano e della Terra d'Arneo

Fernando Vantaggiato, Representative

70. Coordinamento ravennate "Per il Clima-Fuori dal Fossile"

Giuseppe Tadolini, Coordinator

71. Action Aid Denmark

Magnus Jensen Nielsen, Sustainable Finance Researcher

72. Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, Poland

Radosław Gawlik, President

73. Re-set: platform for social-ecological change

Kubala Radek, Campaigner

74. Associazione ambientalista Eugenio Rosmann

Claudio Siniscalchi, Representative

75. Facing Finance

Thomas Küchenmeister, Managing Director

76. People of Asia for Climate Solutions

Xiaojun Wang, Executive Director

77. Mani Rosse antirazziste

Rachele Collela, Member

78. Earthlife Namibia

Kohrs Bertchen, Chair

79. Comitati cittadini per l'ambiente

Giovanna Margadonna, Representative

80. COBAS Confederazione Comitati di Base

Vincenzo Miliucci, Member of the National governance

81. Coord.ravennate "Per il Clima - Fuori dal Fossile"

Giuseppe Tadolini, Representative

82. Emergenzaclimatica.it

Angelo Gagliani, Representative of the editorial board

83. Campagna Per il Clima Fuori dal Fossile

Renato Di Nicola, Representative

84. Movimento No TAP/SNAM Brindisi

Cosimo Quaranta, Representative

85. Trivelle Zero Molise

Marcella Stumpo, Representative

86. Trivelle Zero Marche

Fabrizio Recanatesi, Representative

87. Fundacion Chile Sustentable

Sara Larrain, Director

88. Open Plan Foundation

Magdalena Klarenbach, Board Member

89. Polish Ecological Club Mazovian Branch

Urszula Stefanowicz, Policy Officer and Project Coordinator

90. Polish Ecological Club East-north brange

Jadwiga Kopeć, Coordinator

91. Forum Ambientalista

Simona Ricotti, Representative

92. EkoStandrez

Romana Leban, Representative